

ЩОДО ПРИМІРНОЇ СТРУКТУРИ РЕГІОНАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ

*Зайцев Вячеслав Володимирович,
к.мед.н.,
Дніпровський державний медичний університет
e-mail: mkal320297@gmail.com*

Вступ. Відповідно до Закону України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 року № 2573-IX виконання оперативних функцій системи громадського здоров'я віднесено до завдань регіональних центрів контролю та профілактики хвороб, остаточної структури яких не визначена.

Мета роботи. Виходячи з багаторічного досвіду організації державного санітарно-епідеміологічного нагляду Дніпровського регіону надати пропозиції щодо структури центрів контролю та профілактики хвороб.

Матеріали та методи. Вивчена та проаналізована структура установ держсанепідслужби та лабораторних центрів, центрів громадського здоров'я у 2012-2022 роках Дніпровського регіону, на підставі чого визначені пропозиції щодо структури регіональних центрів контролю та профілактики хвороб.

Результати та обговорення. За десять років (з 2012 до 2022 року) установи, що здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд, декілька разів змінювали свою назву та структуру. Незважаючи на прийняття Закону України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 року № 2573-IX, який визначив основні завдання та оперативні функції громадського здоров'я, функції державного нагляду (контролю) дотримання санітарного законодавства до цього часу продовжують виконувати відповідні підрозділи Держпродспоживслужби України. На нашу думку, виходячи з багаторічного досвіду організації державного санітарно-епідеміологічного нагляду Дніпровського регіону, доцільно надати пропозиції щодо структури регіональних центрів контролю та профілактики хвороб, для забезпечення ефективного виконання усіх оперативних функцій системи громадського здоров'я.

Усі ці завдання доцільно привести до трьох основних функцій: моніторинг громадського здоров'я (у тому числі епіднагляд), захист громадського здоров'я та

планування, контроль виконання комплексу профілактичних заходів (у тому числі адвокація та промоція громадського здоров'я), здійснення державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності, які можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя населення та реагування на порушення санітарного законодавства. Відповідно, кожна з цих функцій вимагає структурного, кадрового та ресурсного забезпечення. Для чого з рівня МОЗ України слід по-перше видати відповідні організаційно-розпорядчі нормативні документи, де визначити основні завдання та функції, структуру, штатний розклад та таблиць оснащення центрів контролю та профілактики хвороб. По-друге, у перехідний період призначити та провести зовнішній незалежний аудит діяльності, перевірку господарської діяльності, інвентаризацію обласного лабораторного центру, центрів здоров'я, обласного інформаційно-аналітичний центру медичної статистики, центрів профілактики та боротьби зі СНІДом, протитуберкульозних диспансерів та усіх інших установ профілактичного напрямку, а також підрозділів Держпродспоживслужби. По-третє, шляхом приєднання усіх перелічених установ до лабораторних центрів утворити центри контролю та профілактики хвороб. Водночас до утворення регіональних центрів контролю та профілактики хвороб функцію дотримання санітарного законодавства з підрозділів Держпродспоживслужби України слід зняти, а відповідних державних службовців перевести до відділу здійснення державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності, які можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя населення.

У територіальному центрі контролю та профілактики хвороб доцільно влаштувати наступну структуру, де, крім управління, бухгалтерії, відділу господарчо-матеріального забезпечення, доцільно передбачити:

- організаційно-розпорядчий відділ, у тому підрозділ юридичного супроводу та розгляду звернень населення;
- відділ епідеміологічного нагляду (моніторингу) з відповідними лабораторіями;

- відділ нагляду (моніторингу) за розповсюдженням неінфекційних захворювань з відповідними лабораторіями;
- відділ здійснення державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності, які можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя населення;
- відділ захисту громадського здоров'я під час надзвичайних ситуацій, у тому числі під час воєнного стану.

Усі зазначені організаційні заходи слід проводити під керівництвом попереднього призначеного генерального директора територіального закладу обласної ради «Регіональний центр контролю та профілактики хвороб», а саме:

- створити робочу групу з розробки уставних документів цього закладу (положення, штатна структура, таблиць оснащення тощо);
- внести на затвердження обласної ради уставні документи закладу;
- передати рішенням обласної ради за результатами інвентаризації будівлі, транспорт, матеріальні ресурси обласного лабораторного центру, обласного центру здоров'я, обласного інформаційно-аналітичного центру медичної статистики, центру моніторингу і оцінки обласного центру профілактики та боротьби зі СНІДом, обласного протитуберкульозного диспансеру на баланс утвореного Регіонального центру контролю та профілактики хвороб та забезпечити його роботу.

Висновки. Виходячи з багаторічного досвіду організації державного санітарно-епідеміологічного нагляду Дніпровського регіону надані пропозиції щодо примірної структури регіонального центру контролю та профілактики хвороб.